Prima instanţă: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (judecător Lilia Țurcan)
Dosarul nr.2rc-70/24 (nr.2-24088016-03-2rc-29102024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

24 decembrie 2024 mun.Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Stanislav Grosu

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de SRL„BPM-Plus” împotriva încheierii judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, emisă în cauza civilă, la cererea formulată de SRL „BPM-Plus” către SRL „Boris-Favorit”, Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic, nr.2-22/22 din 02.05.2024,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței:

La 07 august 2024, SRL „BPM-Plus” s-a adresat cu cerere în judecată către SRL „Boris-Favorit”, Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic, nr.2-22/22 din 02.05.2024, prin care a fost respinsă cererea arbitrală depusă de către întreprinderea „BPM-PLUS” SRL către întreprinderea SRL „Boris-Favorit” și Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea suma de 62514,03 lei, drept una neîntemeiată.

În motivarea cererii s-a invocat că, în octombrie 2022, SRL „BPM-Plus” pentru a doua oară s-a adresat Curții de Arbitraj Economic din Republica Moldova de pe lângă Asociația de Arbitraj din RM cu cerere de arbitraj, prin care a solicitat încasarea, în mod, solidar de la SRL „Boris-Favorit” și fidejusorul Railean Ivan Boris în favoarea SRL „BPM-Plus” suma datoriei principale de 62 514,03 lei și taxa de arbitraj în mărime de 5 000 lei. Însă, prin hotărârea nr.2-22/22 din 02.05.2024, pretențiile au fost respinse. SRL „BPM-Plus” a primit hotărârea menționată la data de 07.06.2024, SRL „Boris-Favorit” a recepționat hotărârea la data de 30.05.2024, iar Railean Ivan la 30.05.2024.

Consideră că, hotărârea arbitrală nr.2-22/22 din 02.05.2024 urmează a fi anulată în baza art.480 alin.2 lit.h) din CPC, deoarece încalcă principiile de bază ale legislației RM sau fundamentele moralei. Conform paragrafului 41 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.2 din 30 martie 2015 „cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a dispozițiilor legale în soluționarea unor chestiuni în cursul examinării litigiilor în temeiul cărora părțile au încheiat convenție de arbitraj” se indică: Legislația autohtonă (legea cu privire la arbitraj, CPC) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii. Temeiul menționat mai sus nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, ci constituie o

siguranță în sensul că dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări. Dat fiind faptul că formularea acestui temei este general, instanței de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

Principiile fundamentale ale legislației RM rezultă în mod prioritar din Constituția RM. De asemenea, acestea pot fi desprinse și din legislația fiecărei ramuri de drept. Sub acest aspect menționează că, arbitrul nu a intrat în esență, nu a analizat, nu a întemeiat hotărârea și nu a infirmat argumentele, dovezile prezentate de către SRL „BPM-Plus" în timpul procedurii de arbitraj, fapt care a dus la încălcarea principiului legalității și justiției.

Motivarea hotărârii arbitrale a fost redusă la următorul paragraf de la pagina 9 a hotărârii: Examinând în fond cauza arbitrală la cererea de chemare în judecată a SRL „BPM-Plus" către SRL „Boris-Favorit", studiind actele anexate, și anume contractul de vânzare-cumpărare, facturile fiscale, ordinele de plată, actele de verificare a obligațiilor de plată și analizând în ansamblu, ținând cont de principiul examinării obiective și comprehensive a circumstanțelor cauzei, instanța judecătorească consideră că obligațiile bănești ale pârâtului SRL „Boris-Favorit" față de reclamantul SRL „BPM-Plus" sunt stinse prin plată, în consecință cererea arbitrală urmează să fie încetată.

Curtea de Arbitraj își întemeiază hotărârea pe norma prevăzută la art.965 Cod Civil, care stabilește că, (1) prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. (2) Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul.

În consecință, arbitrul a încălcat principiul legalității, care se exprimă în respectarea strictă a legislației Republicii Moldova. Consideră că, a fost privat de un proces echitabil și de apărarea dreptului încălcat.

Totodată relevă că, SRL„BPM-Plus" în baza contractului nr.102 din 13.09.2017 a efectuat livrarea mărfurilor către SRL „Boris-Favorit", cumpărătorul nu a achitat mărfurile la timp, prin urmare SRL „BPM-Plus" a fost nevoită să se adreseze pentru prima dată în iulie 2018 la Curtea de Arbitraj Economic din Republica Moldova a Asociației de Arbitraj a RM, în baza clauzei de arbitraj stipulată la pct.7.5. din prezentul contract. Precizează că, contractul nr.102 din 13.09.2017 este un contract mixt, care conține elemente ale unui contract de vânzare-cumpărare și de fidejusiune. În cazul neexecutării de către SRL „Boris-Favorit" oricare dintre obligațiile sale extracontractuale sau contractuale față de SRL „BPM-Plus", Railean Ivan Boris, în calitate de fidejusor, va fi obligat față de SRL „BPM-Plus", care acționează în calitate de creditor, să îndeplinească orice obligații ale SRL„Boris-Favorit". Curtea de Arbitraj a admis pretențiile în acțiune, astfel, în temeiul hotărârii Curții de Arbitraj, Judecătoria Edineț, sediul Ocnița a emis la data de 18.04.2019, pe dosarul nr.2c-7/2019, titlul executoriu cu privire la încasarea de la SRL „Boris-Favorit" și de la fidejusorul Railean Ivan Boris în favoarea SRL „BPM-Plus", a sumei datoriei principale de 215 927,24 lei, a penalității de 173 889,60, a taxei de arbitraj de 14 565,97 lei și a taxei de stat de 100 lei.

Deci, taxa de arbitraj în mărime de 14 565,97 lei, o parte din datoria principală în mărime de 184 500 lei și taxa de stat de 100 lei SRL „Boris-Favorit" a stins-o benevol. În

baza cererii cu nr. de ieșire 24 din 04.12.2019, s-a adresat executorului judecătoresc în vederea încasării penalității de 173 889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31 427,24 lei, suma totală a datoriei de încasat la data de 04.12.2019 constituia 205316,84 lei. În baza încheierii nr.176- 6523/2019 din 09.12.2019, a achitat în favoarea executorului judecătoresc cheltuielile de executare în sumă de 840,20 lei, în timp ce SRL „Boris-Favorit" achita datoria în baza hotărârii arbitrale nr.2-26/2018, ulterior SRL „BPM-Plus" a reluat din nou furnizarea de mărfuri către SRL „Boris-Favorit". Prin urmare, s-a format o nouă datorie principală, dar deja sub facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018, IM0898699 din 18.10.2018, respectiv datoria aferentă acestor facturi fiscale nu a fost încasată de la debitor.

La fel a menționat că, pe facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018, IM0898699 din 18.10.2018, termenul de prescripție expirase, arbitrul a restabilit termenul de prescripție în timpul procedurii de arbitraj.

Astfel, în încheierea din 12.09.2023, pe dosarul nr.2-22/22, prin care s-a dispus restabilirea termenului de prescripție, motivarea arbitrului este următoarea: „Cercetând motivele de fapt și de drept expuse de reclamant în cererea de restabilire a termenului de prescripție și susținute de materialele examinate în cauză, instanța de arbitraj va hotărî asupra restabilirii termenului de prescripție pentru depunerea acțiunii în prezentul dosar, în baza situației de fapt și de drept după cum urmează: După cum a declarat reclamantul, debitorul a semnat actul de verificare reciprocă din data de 19.05.2019 și la 01.03.20920 s-a adresat reclamantului cu o propunere privind procedura de stingere a datoriei SRL „MS-Consulting". În textul scrisorii, pârâtul (debitorul) a confirmat datoria SRL „Boris-Favorit" în favoarea reclamantului, o datorie în mărime de 98.707,24 lei. Datoria menționată a rezultat din livrarea mărfurilor în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și IM0898699 din 18.10.2018. De asemenea, instanța va lua în considerare faptul că la data de 10.09.2021 SRL „Boris-Favorit" a achitat suma de 14 765,97 lei. Luând în considerare faptul că în ordinul de plată este indicat că a fost efectuată plata pentru ciment, care ar trebui să fie înțeleasă ca plată parțială în baza facturii fiscale IM0897392 din 20.09.2018, datoria rămasă este în sumă de 20.754.03 lei, adică 35.520 – 14.765.97.

Mai mult, arbitrul a afirmat aceeași poziție la pagina 4 din hotărâre, recunoscând astfel datoria pârâtului față de reclamant, însă la pronunțarea hotărârii, acesta nu a întemeiat în niciun fel procedura de stingere a acesteia, nu a indicat când anume și ce sume au stins, datoria principală conform facturilor fiscale menționate mai sus, ci a afirmat doar fraze generale: „Examinând în fond cauza de arbitraj cu privire la cererea SRL „BPM-Plus" față de SRL „Boris- Favorit", studiind documentele anexate, și anume contractul de vânzare-cumpărare, facturile fiscale, ordinele de plată, actele de verificare a obligațiilor de plată și analizând în ansamblu, ținând cont de principiul examinării obiective și cuprinzătoare a circumstanțelor cauzei, instanța consideră că obligațiile bănești ale pârâtului SRL „Boris-Favorit" față de reclamantul SRL „BPM-Plus" sunt stinse prin plată, în consecință, acțiunea de arbitraj trebuie să fie încetată". Dar în mod concret nu a indicat care dintre plăți, care dintre ordinele de plată sting datoria rezultată din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018.

Subliniază că, înainte de a merge în instanță, a primit un răspuns la pretenție din partea pârâtului (fila dosarului de arbitraj 92), unde debitorul confirmă existența datoriei, dar precizează că a pierdut dreptul de a o încasa din cauza expirării termenului de prescripție. Pârâtul răspunde la pretenție după cum urmează: Cumpărătorul nu neagă faptul că mărfurile și anume cimentul, au fost primite pe baza facturilor nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018. Consideră că instanța urmează să examineze înregistrările contabile înainte de a trimite notificarea.

Sub aspectul prevederilor art.267 al.(1) în coroborare cu art.272 al.(1) Cod civil (în vigoare la momentul nașterii relațiilor contractuale), a reliefat că, la 20 septembrie 2018, SRL „BPM-Plus" a furnizat ciment către SC „Boris Favorit" SRL, iar ultimul trebuia să achite marfa în termen de 25 de zile bancare, adică până la 25 octombrie 2018, prin urmare, dreptul la acțiune a SRL „BPM-Plus" a apărut la 25 octombrie 2018.

Deci, în sensul articolului 267 din Codul civil, SRL „BPM-Plus" avea dreptul, până la 25 octombrie 2021 de a se adresa în instanță pentru a încasa datoria în cazul în care aceasta nu era stinsă. Iar, SRL „BPM-Plus" a omis acest termen și respectiv ultimul consideră că notificarea prin care solicită plata datoriei în baza facturii nr.IM0897392 din 20.09.2018 este tardivă. Reclamantul aduce aceleași argumente cu privire la încasarea datoriei de la SC „Boris Favorit" SRL în baza facturii nr.IM0898699 din 18.10.2018. În consecință SC „Boris Favorit" SRL a respins ca fiind tardivă notificarea depusă de SRL „BPM-Plus", anexând la prezenta cerere acest răspuns la pretenție. Iar, la fila 90 din dosarul litigiului arbitral formulează argumentul cu referire la răspunsul sus-menționat. Dar în cursul procedurii, avocatul pârâtului a renunțat la poziția exprimată anterior de directorul SRL „Boris-Favorit" și a indus în eroare arbitrul, fapt prin care a încălcat art.61 din CPC al RM, a convins instanța cu calcule false că datoria ar fi fost stinsă. În acest caz, arbitrul nu a evaluat greșit argumentele și dovezile SRL „BPM-Plus", ci nu le-a evaluat deloc.

Una dintre explicațiile cheie a fost că, Hotărârea privind emiterea a două titluri executorii în dosarul nr.2c-7/2019 a fost emisă la 18.04.2019 în baza primei cereri de arbitraj depuse de reclamant. Conform scrisorii de însoțire nr.4246, instanța le-a expediat la 26.09.2019. Astfel, SC „Boris Favorit" SRL primindu-le și ghidându-se de art.44 alin.(1), (2) din Codul Fiscal al RM, ultimul a reflectat în evidența contabilă penalitatea de 173 889,60 lei, însă pârâtul nu și-a majorat datoria față de reclamant exact cu suma penalității, prezentând arbitrului că sumele încasate de executorul judecătoresc stingeau datoria principală conform facturilor fiscale nr. IM0897392 din 20.09.2018 și IM0898699 din 18.10.2018, și nu penalitatea.

În baza cererii cu nr. de ieșire 24 din 04.12.2019, a fost prezentată spre executare penalitatea de 173.889,60 lei și o parte din datoria principală de 31.427,24 lei. Potrivit răspunsului lui Stoian G. (fila dosarului litigiului arbitral 143) se atestă că, executorul judecătoresc are dreptul de a încasa doar datoria care face obiectul încasării în baza titlului executoriu, adică nu putea încasa datoria în baza facturilor fiscale nr. IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018.

Hotărârea arbitrală nr.2-26/2018 din 12.09.2018 emisă anterior cu privire la încasarea sumei datoriei principale de 215.927,24 lei, care a fost încasată de la SRL

„Boris-Favorit” în favoarea SRL „BPM-Plus”, în temeiul titlurilor executorii în dosarul nr.2c-7/2019, nu include suma de 62 514,03 lei, care s-a solicitat a fi încasată pe baza celei de-a doua cereri de arbitraj, deoarece facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018, nu au constituit obiectul cererii de arbitraj în baza căreia a fost pronunțată hotărârea arbitrală menționată mai sus și, respectiv, au fost emise ulterior două titluri executorii în dosarul nr.2-c 7/2019. Prin urmare, suma de 62 514,03 lei nu a fost încasată în baza celor două titluri executorii în dosarul nr.2-c 7/2019.

Mai mult, arbitrul în motivarea hotărârii face referire la faptul că a analizat actele de verificare, însă nu precizează care anume, în condițiile în care părțile au depus atât actele de verificare, cât și certificatele de decontare reciprocă (fila dosarului litigiului arbitral 212, 203,204, 215,179). În cererile de clarificare a poziției asupra cauzei, a fost explicat: „Totodată, în actul furnizat de avocat nu este luată în calcul penalitatea în sumă de 173.889,60 lei, care face obiectul încasării în temeiul titlului executoriu în dosarul nr.2-c 7/2019. Adică, nu au reflectat, nu și-au majorat datoria față de SRL „BPM-Plus”.

Avocatul pârâtului nu a luat în calcul că a fost supusă stingerii penalitatea suma de 173.889,60 lei, în temeiul titlului executoriu în dosarul nr.2c-7/2019, iar datoria rezultată din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018 în sumă de 62.514,03 lei, nu a fost stinsă. Acest lucru este legal, întrucât executorul judecătoresc nu are dreptul de a încasa datorii care nu sunt indicate în titlul executoriu. La materialele dosarului nr.2-22/22 a fost anexată încheierea nr.176-6523/2019 din 22.09.2022 cu privire la încetarea procedurii de executare silită nr.176-6523/2019 din 20.09.2022, încheierea privind corectarea sumei datoriei prezentate spre încasare. Aceste documente ale executorului judecătoresc indicau faptul că procedura de executare silită pentru încasarea penalității de 173 889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31 427,24 lei a fost încetată ca urmare a încasării. Acest lucru a dovedit că anume penalitatea a fost stinsă, și nu datoria nou formată, solicitată de reclamant conform celei de-a doua cereri de arbitraj, formată în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018 în sumă de 62.514,03 lei. Tot în cererea de clarificare a poziției pe dosarul din 17.11.2023 a precizat „Contabilul șef al pârâtului a indicat în nota de serviciu nr. 4 din 06.10.2023 că suma de 14.665,97 lei reprezintă penalitatea. Dar reieșind din ordinele de plată menționate în această notă de serviciu, chiar pârâtul însuși a indicat că se achită taxa de arbitraj și taxa de stat, și nu penalitatea”. Prin urmare, și argumentele contabilului șef nu corespund realității.

Astfel, în urma studierii actul de verificare prezentat de către pârât și anexat la dosar pentru perioada 01.01.2018 – 06.10.2023, menționează că acesta nu a fost semnat de către reclamant. În acest act de verificare lipsește faptul plății de către pârât în favoarea reclamantului la data de 22.01.2019 a datoriei principale în sumă de 3 000,00 lei, iar suma de 14.665,97 lei este indicată vizavi de data de 03.07.2018 și este scris cu pixul – „penalitate recunoscută”. Conform actului de verificare din 19.05.2019, anexat anterior, semnat de ambele părți, această sumă apare, dar nu la 03.07.2018, ci la 01.08.2018, și acest fapt de recunoaștere parțială a penalității nu este clarificat de arbitru.

Ca urmare, arbitrul nu a evaluat dovezile SRL „BPM-Plus” care întemeiau datoria pârâtului: răspunsul la pretenție în care debitorul confirmă existența datoriei, dar

stipulează că a pierdut dreptul de a o încasa din cauza expirării perioadei de prescripție; răspunsul executorului judecătoresc Stoian G. prin care se dovedește că executorul judecătoresc are dreptul de a încasa doar datoria care face obiectul încasării în baza titlului executoriu. În consecință, datoria în sumă de 62.514,03 lei, pe care a solicitat să fie încasată în temeiul celei de-a doua acțiuni, formată în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018, IM0898699 din 18.10.2018 nu a fost stinsă; încheierea nr.176-6523/2019 din 22.09.2022 privind încetarea procedurii de executare silită nr.176-6523/2019 din 20.09.2022, încheierea privind ajustarea sumei datoriei prezentare spre încasare. Din aceste încheieri a rezultat că procedura de executare silită pentru încasarea penalității de 173.889,60 lei și a unei părți din datoria principală în sumă de 31.427,24 lei a fost încetată ca urmare a încasării. Acest lucru a dovedit că anume penalitatea se achita, ci nu datoria nou formată, solicitată de reclamant în temeiul celei de-a doua cereri de arbitraj, formată în temeiul facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018, IM0898699 din 18.10.2018, în sumă de 62 514,03 lei.

Arbitrul în încheierea pe dosarul nr.2-22/22 din 12.09.2023 a hotărât să restabilească termenul de prescripție, dar apoi, emițând hotărârea, nu a întemeiat în niciun fel ordinea de rambursare a acesteia, nu a indicat când exact și ce sume au stins datoria principală pe facturile fiscale de mai sus, ci a formulat doar fraze generale.

În conformitate cu jurisprudența constantă exprimată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea unei hotărâri motivate de către instanțe constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil, ceea ce implică obligația instanței de a se pronunța în hotărârile sale asupra tuturor cererilor, precum și asupra argumentelor prezentate părților pentru a admite sau respinge aceste cereri (dosarul Garcia Ruiz împotriva Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999, Lebedinschi împotriva Republicii Moldova din 16 iunie 2015).

Astfel, instanțele judecătorești, instanțele de arbitraj sunt obligate să-și întemeieze hotărârile și concluziile, să ofere toate răspunsurile la întrebările care sunt relevante pentru rezultatul procedurii și necesită un răspuns special în hotărâre. Aceeași înțelegere se aplică arbitrilor în administrarea justiției. Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că pretențiile lor au fost analizate cu atenție și oferă o oportunitate de control judiciar. Analiza pe care judecătorul o face asupra motivelor de fapt și de drept care i-au format convingerea în sensul unei anumite hotărâri trebuie să fie clară și simplă, precisă și concisă, trebuie să aibă forță de convingere. Hotărârile nemotivate sau motivarea necorespunzătoare duc la anularea acestora.

Consideră că hotărârea arbitrală nr.2-22/22 din 02.05.2024 urmează a fi anulată, deoarece a fost emisă cu încălcarea prevederilor art.6 alin. din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.20, art.26 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova și art.art.4, 20 din Legea cu privire la arbitraj nr.23-XVI din 22.02.2008. Or, în timpul examinării cauzei de arbitraj a fost încălcat dreptul SRL „BPM-Plus” la un proces echitabil, au fost încălcate principiile de bază ale legislației RM, și anume principiul legalității, principiul justiției, precum și obligația de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice și juridice. În consecință, în

timpul examinării cauzei și emiterii hotărârii arbitrale nr.2-22/22, a existat o încălcare a statului de drept.

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, s-a respins cererea înaintată de SRL „BPM-Plus" către SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 02.05.2024, emisă la cererea arbitrală depusă de Întreprinderea „BPM –Plus" SRL către Întreprinderea SRL „Boris-Favorit" și Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea solidară a datoriei în suma de 62514.03 lei.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, SRL „BPM-Plus" la data de 21.10.2024 a atacat-o cu recurs, solicitând casarea soluției instanței de fond, cu trimiterea cauzei pentru rejudecare la Judecătoria Edineț sediul Briceni.

La 08.11.2024, SRL „BPM-Plus" a depus cerere suplimentară la recursul motivat, prin care a solicitat încasarea, în mod solidar, de la SRL „Boris-Favorit" și Railean Ivan Boris a taxei de stat în sumă de 250 lei și a taxei de timbru în sumă de 400 lei.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs, recurenta SRL „BPM-Plus" și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării, totodată reiterând argumentele cererii de chemare în judecată.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră recursul pasibil admiterii, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.425 CPC, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost emisă la 25.09.2024 (f.d.56) și expediată în adresa părților la data de 08.10.2024 (f.d.66, 67), care a fost recepționată de SRL „BPM-Plus" iar la 10.10.2024, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.69), iar la 21.10.2024 ultima a contestat-o cu recurs (f.d.70). În atare ordine de idei, Colegiul civil constată că recursul a fost declarate în termen legal.

Conform art.426 alin.(3) CPC, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.*

Potrivit cu art. 427 lit.(b) CPC, *instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.*

Materialele cauzei atestă că, la 07 august 2024, SRL „BPM-Plus" s-a adresat cu cerere în judecată către SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic, nr.2-22/22 din 02.05.2024, prin care a fost respinsă

cererea arbitrală depusă de către întreprinderea SRL „BPM-Plus” către întreprinderea SRL „Boris-Favorit” și Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea suma de 62514,03 lei, drept una neîntemeiată. (f.d.5).

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, s-a respins cererea înaintată de SRL „BPM-Plus” către SRL „Boris-Favorit”, Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 02.05.2024, emisă la cererea arbitrală depusă de Întreprinderea SRL „BPM-Plus” către Întreprinderea SRL „Boris-Favorit” și Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea solidară a datoriei în suma de 62514.03 lei, (f.d.56).

În termen legal, SRL „BPM-Plus” a declarat recurs împotriva încheierii judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, solicitând casarea încheierii, (f.d.70).

Articolul 477 alin.(1) CPC statuează că, *hotărârea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanța care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părțile în arbitraj, înaintând o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479.*

Potrivit art.480 alin.(1) CPC, *hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol. Alin.(2) al aceluiaşi articol prevede că, hotărârea arbitrală se desființează în cazul când partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că:*

a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale;

b) convenția arbitrală este nulă în temeiul legii;

c) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul şi temeiurile, locul şi data pronunțării ori nu este semnată de arbitri;

d) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate;

e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală;

f) partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data şi ora şedinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în față arbitrajului pentru a da explicații;

g) arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depăşesc limitele convenției arbitrale. Dacă dispozițiile în problemele cuprinse în convenția arbitrală pot fi separate de dispozițiile care nu decurg din convenție, instanța judecătorească poate desființa numai acea parte a hotărârii arbitrale în care se conțin dispoziții ce nu se înscriu în convenția arbitrală;

h) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

În conformitate cu dispozițiile art.31 al Legii cu privire la arbitraj nr.23-XVI din 22.02.2008, *hotărârea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanței de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii*

hotărârii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare. Instanța de judecată va pronunța o încheiere cu privire la desființarea totală sau parțială a hotărârii arbitrale sau la refuzul de a o desființa, în condițiile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova. Procedura de contestare a hotărârilor arbitrale este reglementată de Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Probatoriul cauzei denotă faptul că, în temeiul contractului nr.102 din 13.09.2017 SRL „BPM-Plus" a efectuat livrarea mărfurilor (materiale de construcție) în adresa SRL „Boris-Favorit". Reieșind din faptul că, cumpărătorul vizat nu a achitat în termen marfa SRL „BPM-Plus" s-a adresat cu cerere arbitrală în Curtea de Arbitraj Economic a RM a Asociației Arbitrajelor din RM.

Astfel, în urma soluționării speței, prin hotărârea Curții de Arbitraj Economic nr. 2-22/22 din 02.05.2024, a fost respinsă cererea arbitrală depusă de către întreprinderea SRL „BPM-Plus" către întreprinderea SRL „Boris-Favorit" și cet. Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea suma de 62514,03 lei, drept una neîntemeiată. (f.d.31-35).

În motivarea soluției sale, Curtea de Arbitraj Economic a reținut că, în urma examinării fondului cauzei arbitrale la acțiunea SRL „BPM-Plus" către SRL „Boris-Favorit" şi anume actele anexate, precum contractul de vânzare-cumpărare, facturile fiscale, dispozițiile de plată, actele de verificare a obligațiunilor de plată şi analizându-le în cumul, prin prisma principiului examinării circumstanțelor cauzei obiective şi multeaspectuale, instanța a constatat că obligațiunile pecuniare ale pârâtului SRL „Boris-Favorit" către reclamantul SRL „BPM-Plus" au fost stinse prin achitare, respectiv acțiunea arbitrală urmează a fi respinsă.

Iar, la baza hotărârii instanța de arbitraj a reținut norma stipulată în articolul 965 Cod civil, care stabilește că, *(1) prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. (2) Dacă obligația este stinsă debitorul nu este obligat să plătească dobânda şi penalitățile ori să repare prejudiciul.*

Exprimându-și dezacordul cu soluția Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 02.05.2024, la 07 august 2024, SRL „BPM-Plus" s-a adresat cu cerere în judecată solicitând desființarea acesteia.

La rândul său, judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, prin încheierea din 25.09.2024, a respins cererea înaintată de SRL „BPM-Plus" către SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, cu privire la desființarea hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 02.05.2024, emisă la cererea arbitrală depusă de Întreprinderea „BPM–Plus" SRL către Întreprinderea SRL „Boris-Favorit" și Railean Ivan Boris, cu privire la încasarea solidară a datoriei în suma de 62514.03 lei, (f.d.56).

Mai mult, în motivarea soluției instanța de fond a remarcat că, în cererea de anulare a hotărârii arbitrale reprezentantul SRL „BPM – Plus" și-a exprimat doar nemulțămirea față de hotărârea arbitrală fără a invoca principiile încălcării legislației Republicii Moldova și încălcării bunelor moravuri.

Subsecvent instanța de fond a reținut că, SRL „BPM – Plus" nu a prezentat probe sau careva argumente în condițiile art.480 CPC, care cu certitudine ar permite instanței de judecată desființarea hotărârii arbitrale adoptată la 02 mai 2024 de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova.

Finalmente instanța de prim nivel a relevat că, nemulțumirea cu rezultatul hotărârii arbitrale în care au fost respectate principiile legalității și principiul justiției, nu poate echivala cu încălcarea principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova și/sau încălcarea principiului bunurilor moravuri.

Nefiind de acord cu încheierea judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, SRL „BPM – Plus" a contestat-o cu recurs, iar în cererea de recurs a invocat că, SRL „BPM – Plus" s-a adresat de două ori la Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova cu cerere de arbitraj către SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, privind încasarea datoriei. Prima hotărârea a fost emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova în anul 2018, nr.2-26/2018, prin care cererea SRL „BPM – Plus" a fost admisă și în temeiul acestei hotărâri de către judecătoria Edineț, sediul Ocnița, la data de 18.04.2019, au fost emise două titluri executorii cu privire la încasarea de la SRL „Boris-Favorit" și Railean Ivan Boris în beneficiul SRL „BPM – Plus" a sumei datoriei principale de 215 927,24 lei, a penalității de 173 889,60 lei, a taxei de arbitraj de 14 565,97 lei și a taxei de stat de 100 lei.

Totodată recurentul a menționat că, în timp ce SRL „Boris-Favorit" a achitat datoria în baza hotărârii arbitrale nr.2-26/2018, SRL „BPM – Plus" a reluat furnizarea mărfii către SRL „Boris-Favorit", deci în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018, a fost livrată marfă în sumă de 62 514,03 lei. Astfel, s-a format o nouă datorie principală, dar deja în baza facturilor fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018.

Susține recurentul că, hotărârea arbitrală nr.2-26/2018 din 12.09.2018 emisă anterior cu privire la încasarea sumei datoriei principale de 215.927,24 lei, care a fost încasată de la SRL „Boris-Favorit" în beneficiul SRL „BPM-Plus" în temeiul titlurilor executorii în dosarul nr.2c-7/2019, nu include suma de 62 514,03 lei, pe care a solicitat-o a fi încasată pe baza celei de-a doua cereri de arbitraj, deoarece facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018 nu au constituit obiectul cererii de arbitraj în baza căreia a fost pronunțată hotărârea arbitrală menționată mai sus. Prin urmare, suma de 62 514,03 lei nu a fost încasată în baza celor două titluri executorii în dosarul nr.2-c 7/2019.

Din considerentele menționate, Colegiul civil conclude că la emiterea soluției pe caz instanța de fond nu a verificat legalitatea hotărârii Curții de Arbitraj Economic nr.2-22/22 din 02.05.2024, sub aspectul încorporării sau delimitării datoriei rezultate din facturile fiscale nr.IM0897392 din 20.09.2018 și nr.IM0898699 din 18.10.2018.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ constată că erorile judiciare nu pot fi corectate în instanța de recurs, de aceea recursul declarat de SRL „BPM-Plus" se admite, se casează integral încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 25.09.2024, restituind cauza spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Într-o altă ordine de idei este de menționat că, la 08.11.2024, SRL „BPM-Plus" s-a adresat cu cerere suplimentară la cererea de recurs, prin care a solicitat încasarea, în mod solidar, de la SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, a taxei de stat în cuantum de 250 lei și a taxei de timbru în mărime de 400 lei.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

În consecință, reieșind din soluția adoptată, Colegiul civil va respinge cerința recurentului de încasare a cheltuielilor de judecată depusă la etapa respectivă, or, acestea urmează a fi încasate de la partea care a pierdut procesul, iar în cazul din speță odată cu admiterea recursului declarat de SRL „BPM-Plus" încheierea instanței de fond a fost casată cu remiterea dosarului instanței de fond pentru o nouă rejudecare în alt complet de judecată.

Potrivit art.427 lit.b) CPC, Colegiul Civil şi de Contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,-

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de SRL „BPM-Plus".

Se casează integral încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 25.09.2024, emisă în cauza civilă la cererea formulată de SRL „BPM-Plus" către SRL „Boris-Favorit", Railean Ivan, privind desființarea hotărârii arbitrale, restituind cauza spre rejudecare instanței de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului,
judecător Elena Grumeza

Judecătorii Natalia costaș

Stanislav Grosu